

Μεγάλη Εβδομάδα είναι η εβδομάδα πριν από το Πάσχα (από την Κυριακή των Βαΐων το βράδυ μέχρι και το Μ. Σάββατο) και ονομάζεται "Μεγάλη", όχι γιατί έχει περισσότερες μέρες ή ώρες από τις άλλες εβδομάδες, αλλά γιατί τα γεγονότα που τελούνται και βιώνονται στους Ιερούς Ναούς είναι κοσμοσωτήρια. Αυτήν την εβδομάδα καταργείται ο πνευματικός θάνατος, εξαφανίζεται η κατάρα, συμφιλιώνεται ο Θεός με τους ανθρώπους, είναι ανοιχτός και πάλι ο Παράδεισος! Ονομάζεται λοιπόν "Μεγάλη" η εβδομάδα αυτή για τις τόσες μεγάλες δωρεές, που μας χάρισε ο Θεός.

Πριν μιλήσουμε για το περιεχόμενο κάθε μιας ημέρας, είναι αναγκαίο να πούμε ότι οι εσπερινές ακολουθίες, που τελούμε στους Ιερούς Ναούς και συρρέουν τα πλήθη των πιστών, είναι κανονικά πρωινές και όχι εσπερινές. Τις τελούμε όμως το εσπέρας της προηγούμενης ημέρας προς διευκόλυνση των πιστών, δηλαδή το απόγευμα της Κυριακής των Βαΐων τελούμε τον όρθρο της Μ. Δευτέρας, το απόγευμα της Μ. Δευτέρας τελούμε τον όρθρο της Μ. Τρίτης κ.ο.κ.

Τι τελείται τις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας;

Οι τρεις πρώτες ημέρες μάς προετοιμάζουν πνευματικά για το θείο Δράμα και οι ακολουθίες ονομάζονται "Ακολουθίες του Νυμφίου", δηλ οι Ακολουθίες της Κυριακής των Βαΐων (το βράδυ), της Μ. Δευτέρας, της Μ. Τρίτης και της Μ. Τετάρτης (το πρωί).

ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Κυριακή Βαΐων εσπέρας)

Τη Μεγάλη Δευτέρα κυριαρχούν δύο γεγονότα:

α) Η ζωή του Ιωσήφ, που επονομάζεται Πάγκαλος, δηλαδή ο ωραίος στο σώμα και στην ψυχή. Λόγω της ομοιότητας που εμφανίζει η ζωή του με τη ζωή του Χριστού η πατερική διδασκαλία προσυπογράφει τον Ιωσήφ ως τον τύπο του Χριστού. Η

μνημία του Παγκά-λο υ και ευλογημένου Ιωσήφ μας θυμίζει ότι πρόσωπα σε γέγονότα της Π.Δ. η Εκκλησία βλέπει εικόνες

και τύπους αντιστοιχών μεγάλων προσώπων και γεγονότων της Καινής Διαθήκης.

Δηλαδή πρόσωπα και γεγονότα της Κ.Δ. προεικονίζονται, προτυπώνονται -όχι εμφανώς βέβαια αλλά με τρόπο μυστηριακό- σε τύπους της Π.Δ.

β) Το περιστατικό της κατάρας της άκαρπης συκιάς από το Χριστό (Ματθ. 21, 18-22). Η άκαρπη συκιά συμβολίζει ειδικά τη συναγωγή των Εβραίων και γενικά τον Ισραηλιτικό λαό που ήταν άκαρπος από καλά έργα, γι' αυτό και αποτυγχάνει να αναγνωρίσει τη διδασκαλία του Χριστού. Το μήνυμα της παραβολής δεν πρέπει να το χάσει καμία γενεά. Η κρίση του Χριστού για τους άπιστους, τους άκαρπους, τους αμετανόητους και τους ανέραστους θα είναι βέβαιη και αποφασιστική την ημέρα της Δευτέρας Παρουσίας Του. Η γνήσια χριστιανική πίστη είναι δυναμική και καρποφόρα.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ

(Μεγάλη Δευτέρα βράδυ)

Τη Μεγάλη Τρίτη θυμόμαστε και ζούμε δύο παραβολές, οι οποίες σχετίζονται με τη Δευτέρα Παρουσία.

Την παραβολή των δέκα παρθένων (Ματθ. 25,1-13) και τη νύκτα των λαών (Ματθ. 25,14-30). Και οι δύο παραβολές μάς υπογραμμίζουν το αναπόφευκτο της Δευτέρας Παρουσίας και θίγουν ζητήματα ζωτικά, όπως είναι η πνευματική εγρήγορση, η φρόνηση και η επιμέλεια στην αξιοποίηση των χαρισμάτων που χορηγεί ο Θεός.

Από τις παραβολές διδασκόμαστε ότι πρέπει να είμαστε σε διαρκή πνευματική ετοιμότητα. Γιατί η τραγωδία της θύρας που κλείνει είναι το ότι την κλείνει ο άνθρωπος και όχι ο Θεός. Και η αποπομπή από το γαμήλιο συμπόσιο, δηλαδή τη βασιλεία των ουρανών, είναι το τραγικό αποτέλεσμα των δικών μας επιλογών. Ο Κύριος με τις παραβολές Του μας δείχνει ότι εγρήγορση δεν σημαίνει μία τυπική και κουραστική εκτέλεση υποχρεώσεων αλλά σημαίνει αδιάλειπτη πνευματική ετοιμότητα, αποξένωση από το κοσμικό φρόνημα, νηφαλιότητα και χαρά. Εγρήγορση είναι η έντονη αγάπη προς το Θεό και προς τον πλησίον.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Μεγάλη Τρίτη βράδυ)

Η Μεγάλη Τετάρτη είναι αφιερωμένη στην αμαρτωλή γυναίκα (Λουκ. 7,47) και στον προδότη μαθητή. Εκείνη μετανιωμένη άλειψε τα πόδια του Κυρίου με μύρο και συγχωρήθηκε για τα αμαρτήματά της, γιατί έδειξε μεγάλη αγάπη και πίστη. Ο Ιούδας, παρόλο που ήταν μαθητής, προδωσε τον Κύριο. Η γυναίκα αναγνωρίζει τον Ιησού ως Κύριο, ενώ ο Ιούδας τον αρνείται. Η μία απελευθερώθηκε από την αμαρτία, ενώ ο άλλος έγινε δούλος της αμαρτίας.

Κατ' αυτήν την ημέρα ψάλλεται και το περίφημο τροπάριο (δοξαστικό) της ευσεβούς και λογίας Βυζαντινής Υμνογράφου Μοναχής Κασσιανής,

οποία οι μυθιστοριογράφοικιστά ταυτίζουν με τη νηρώίδα του ποιήματος. Όμως η Κασσιανή με το ποίημά της δεν αναφέρεται στον εαυτό της αλλά στην πόρνη του Ευαγγελίου, που άλειψε με μύρα τον Κύριο.

Το τροπάριο της Κασσιανής αποδίδόμενο στα Νέα Ελληνικά: Κύριε, η γυναίκα που ξεστράτισε απ' το δρόμο Σου κι έπεσε σε πολλές αμαρτίες, μόλις κατάλαβε τη θεότητά Σου, αγόρασε πολύτιμα μύρα και σαν άλλη μυροφόρα έρχεται με στεναγμούς και δάκρυα και Σου προσφέρει λίγο πριν απ' τον ενταφιασμό Σου τα μύρα της αγάπης

της. Αλίμονό μου, στενάζει η αμαρτωλή, γιατί νύχτα ολοσκοτεινή είναι μέσα μου ο μανιάδης πόθος μου για ακολασία και πηχτό σκοτάδι αδιαπέραστο ο έρωτας για την αμαρτία. Δέξου τα δάκρυα που τρέχουν σα βρύσες απ' τα μάτια μου Εσύ, που κάνεις το θαλασσινό νερό να γίνεται σύννεφο κι ύστερα πάλι απαλά στη γη να πέφτει. Σκύψε και άκουσε τους βαρυστεναγμούς της πονεμένης μου καρδιάς Εσύ, που χαμήλωσες τους ουρανούς με την ανέκφραστή Σου ενανθρώπιση. Άφησέ με να καταφιλήσω και να λούσω με τα δάκρυά μου τα άχραντα πόδια Σου, και ύστερα να τα σφουγγίσω με τα μαλλιά της κεφαλής μου· αυτών των ποδιών Σου τα βήματα όταν ένα δειλινό η Εύα τα άκουσε τα στον Παράδεισο, έτρεξε να κρυφτεί από το φόβο της. Τα πλήθη των αμαρτιών μου, που ως τα τώρα διέπραξα, και τα απύθμενα βάθη της δικαιοκρισίας Σου και της αγάπης Σου ποιος θα εξιχνιάσει, Σωτήρα των ψυχών μας και Θεέ μου; Μην περιφρονήσεις τη δούλη Σου. Σπλαχνίσου την Εσύ, που το έλεός Σου είναι αμέτρητο έλεος.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Μεγάλη Τετάρτη βράδυ)

Την Μ. Πέμπτη οι θείοι Πατέρες καθόρισαν να εορτάζουμε τα εξής τέσσερα μεγάλα γεγονότα. **α)** Το Μυστικό Δείπνο, δηλαδή την παράδοση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας. Κατά το Μυστικό Δείπνο ο Χριστός ταυτίζει τον Εαυτό Του με τον άρτο

και τον οίνο. "Λάβετε, φάγετε τούτο ἔστι τό Σῶμά μου... Πιετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τούτο ἔστι τό αἷμά μου τό τῆς Καινῆς Διαθήκης" (Μτθ. 26,26-28). Η Ευχαριστία (Θεία Λειτουργία) είναι το κατ' εξοχήν Μυστήριο, που μεταδίδει ζωή και η ζωή που δίνει είναι η ζωή του Θεού. Δεν προσφέρεται ως βραβείο αλλά ως θεραπεία. Κάθε Χριστιανός βαπτισμένος και χρισμένος πρέπει να είναι κοινωνός και παραλήπτης των θείων Μυστηρίων. Η τήρηση των εντολών συνιστά μια βασική προετοιμασία και κατάλληλη διάθεση για τη μετοχή στο Μυστήριο. Στην Ευχαριστία δεχόμαστε μέσα μας τον αναστάντα Χριστό. Μοιραζόμαστε το Σώμα Του, που θυσιάστηκε, αναστήθηκε και θεώθηκε "για την άφεση των δικών μας αμαρτιών και τη ζωή την αιώνια" (Θεία Λειτουργία).

β) Το Νιπτήρα, το πλύσιμο δηλαδή των ποδιών των μαθητών από τον Κύριο. Πλένοντας τα πόδια των μαθητών Του ο Χριστός συνοψίζει το νόημα της διακονίας Του, εκδηλώνει την τέλεια αγάπη Του και αποκαλύπτει την άκρα ταπείνωσή Του. Ταυτόχρονα μας αφήνει υπόδειγμα τέλει διακονίας.

γ) Την Προσευχή του Κυρίου στο Όρος των Ελαιών. Παρόλο που ο Ιησούς ήταν Υιός του Θεού, ως άνθρωπος προοριζόταν να δεχθεί πλήρως την ανθρώπινη συνθήκη, να βιώσει δηλαδή τον πόνο και να μάθει την υπακοή. Ο Ιησούς προσέφερε απεριόριστη αγάπη και εμπιστοσύνη προς τον Πατέρα. Παρόλο που ήταν Θεός προσευχόταν. Η προ-

σευχή είναι η δύναμη που τροφοδοτεί την πνευματική ζωή. Όπως η πνοή, η τροφή, το ποτό είναι βασικά στοιχεία για την ανθρώπινη ζωή, έτσι και η προσευχή είναι θεμελιώδες στοιχείο για τη χριστιανική ζωή. Είναι αυτή που μας φέρει στο κατώφλι ενός άλλου κόσμου.

δ) Την Προδοσία του Ιούδα, δηλαδή την αρχή του Πάθους του Κυρίου. Ο Ιούδας πρόδωσε τον Χριστό με ένα φίλημα, με ένα σημάδι δηλαδή αγάπης και φιλίας. Και αυτό μας συγκλονίζει.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

(Μεγάλη Πέμπτη βράδυ)

Την Μεγάλη Παρασκευή έχουμε την κορύφωση του Θείου Δράματος. Τελείται η "Ακολουθία των Παθών". Θυμόμαστε και βιώνουμε τα Σωτήρια και Φρικτά Πάθη του Κυρίου και Θεού μας: τα φτυσίματα, τα μαστιγώματα, τις κοροϊδίες, τους εξευτελισμούς, τα ραπίσματα, το αγκάθινο στεφάνι και κυρίως τη σταύρωση και το θάνατο του Χριστού μας.

Χαρακτηριστικό αποκλειστικά και μόνο αυτής της Ακολουθίας είναι το ότι περιλαμβάνει δώδεκα αναγνώσματα, τα Δώδεκα Ευαγγέλια, όπως είναι γνωστά στη λαϊκή ευλάβεια. Κορυφαία και συγκλονιστική στιγμή της Ακολουθίας είναι η λιτάνευση του "Εσταυρωμένου".

Ο βιολογικός θάνατος, ο αποτρόπαιος εχθρός της ανθρωπότητας, υπήρξε ο φυσικός

κός καρπός της ανυπακοής του παλαιού Αδάμ. Η αμαρτία όμως και το φυσικό επακόλουθό της ο θάνατος κατατροπώθηκαν επάνω στο Γολγοθά. Ασεβείς άνθρωποι κάρφωσαν τον Υιό του Θεού στο Σταυρό, για να Τον αφανίσουν, μη γνωρίζοντας όμως ότι έτσι υπηρετούν το προαιώνιο σχέδιο του Θεού. Ο νέος Αδάμ, ο Χριστός, δεν ήλθε, για να μας καταπλήξει με πολυάριθμες φιλοσοφικές θεωρίες, βαρύγδουπα λόγια, ή ακαθόριστες ελπίδες. Ήλθε, για να αντικρύσει το θάνατο πρόσωπο με πρόσωπο. Γκρέμισε το αδιαπέραστο τείχος του θανάτου και οδήγησε τους αιχμαλώτους στην αμαρτία ανθρώπους στην αληθινή ζωή.

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

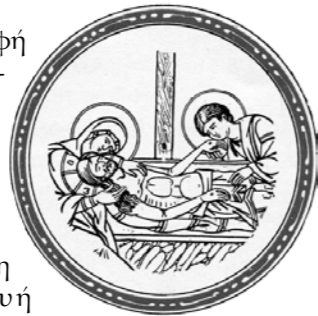
(Μεγάλη Παρασκευή πρωί και βράδυ)

Το Μεγάλο Σάββατο το πρωί γιορτάζουμε:

α) την Ταφή Του Κυρίου και β) την Κάθοδό Του στον Άδη.

Έτσι τη Μεγάλη Παρασκευή το πρωί (ημερολογιακά) τελούμε την Ακολουθία των Μεγάλων Ωρών και της Αποκαθελώσεως και τιμούμε τον Ιωσήφ από την Αριμαθαία και το Νικόδημο τον Φαρισαίο, μέλος του Μ. Συμβουλίου και κρυφό μαθητή του Κυρίου, οι οποίοι κατέβασαν τον Κύριό μας από το Σταυρό και Τον ενταφίασαν.

Αυτή τη μέρα η εκκλησία στοχάζεται το μυστήριο της εις Άδου καθόδου του Κυρίου, όπου κήρυξε το Ευαγ-

γέλιο στους νεκρούς. Ο θάνατος, ο αδυσώπητος εχθρός του ανθρώπου, νικήθηκε από το Χριστό, γι' αυτό και ο Τάφος του Χριστού δεν είναι ένας τόπος φθοράς και αποσύνθεσης, αλλά πηγή δύναμης, νίκης και απελευθέρωσης. Η Μεγάλη Παρασκευή είναι η ημέρα που μεσολαβεί ανάμεσα στην Ταφή και την Ανάσταση του Χριστού.

Κατά την Ακολουθία ψάλλονται και τα "Εγκώμια του Επιταφίου", που είναι στίχοι οι οποίοι υμνούν το Πάθος, την Ταφή και το Θάνατο του Χριστού.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΚΑΙ ΑΓΙΟ ΠΑΣΧΑ

(Κυριακή του Πάσχα)

Το Σώμα του Κυρίου ήταν αδύνατο να μείνει εκεί στον Άδη, στον τόπο της βασάνου. Γι' αυτό και ανέστη. Και οι πιστοί Χριστιανοί, που συναποτελούν το μυστικό Του σώμα, δεν μπορούν πια να μένουν δέσμιοι του άδη, γιατί η εις άδου κάθοδος του Κυρίου σημαίνει την κατάλυση του κράτους και της εξουσίας του άρχοντος του σκότους. Αυτή η νίκη είναι το μεγαλύτερο γεγονός στην ιστορία του ανθρωπίνου γένους. Από τότε άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο για την ανθρωπότητα, εγκαινιάστηκε μια νέα εποχή γι' αυτή.

Το Μεγάλο Σάββατο (ημερολογιακά) το πρωί έχουμε τη λεγόμενη "Πρώτη Ανάσταση", δηλαδή το προανάκρουσμα της Αναστάσεως και την προσημονή της λυτρώσεως όλης της κτίσεως από τη φθορά και το θάνατο! Το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου

στις 12.00 τα μεσάνυχτα (δηλαδή ουσιαστικά την Κυριακή) έχουμε τη ζωηφόρο Ανάσταση του Κυρίου μας, την ήττα του θανάτου και της φθοράς. Η Ανάσταση του Κυρίου συνιστά την ολοκληρωτική απελευθέρωση του ανθρωπίνου γένους. Αποκαλύπτει τη δύναμη και τη σοφία του Θεού. Ο Θεός παρεμβαίνοντας στην Ιστορία και γενόμενος ιστορικό πρόσωπο νικά το θάνατο. Ο χαρμόσυνος πασχάλιος χαιρετισμός, **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!**, με τον οποίο χαιρετούμε ο ένας τον άλλο, δεν είναι ένας πρόχειρος και κενός χαιρετισμός. Μιλάμε μεγαλόφωνα για την αμέτρητη αγάπη του Θεού και Πατέρα, τη ζωοποιό θυσία του Υιού, τη θαυμαστή ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Είναι θρίαμβος της μεγαλοσύνης του Τριαδικού Θεού.

Αγαπητοί μου αδελφοί, βιώνουμε τα Πάθη και την Ανάσταση του Χριστού συμμετέχοντας ενεργά σε αυτά με "συμπόρευση", "συσταύρωση" και "συνανάσταση"! Ο Χριστός με τη θέλησή Του (εκουσίως) έπαθε και ανέστη, για να σωθούμε όλοι εμείς! Αυτό σημαίνει ότι δεν λυπούμαστε "μοιρολατρικά" για το Πάθος Του αλλά για τις δικές μας αμαρτίες και, αφού μετανιώσουμε ειλικρινώς, μπορούμε την αντικειμενική

σωτηρία που χάραξε ο Χριστός να την κάνουμε και υποκειμενική - προσωπική μας σωτηρία.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!

ΕΒΔΟΜΙΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΔΕΛΦΩΝ - ΜΙΑΟΥΛΗ • ΤΗΛ. 2310-828989

ΕΤΟΣ Α'

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ 2009 • ΤΕΥΧΟΣ 2